

Det centrala i journalistiken är väl att söka sanningen?

Det är inte lätt att bemöta journalister som vi vanliga människor, normalt ska kunna lita på är i folket tjänst men jag ska försöka.

När Estoniakatastrofen hände ställde jag mig frågan: Vad ska jag lära mig av detta?
Idag vet jag. Jag har lärt mig en hel del.

2020 var första gången jag kunde se framemot den 28 september och det berodde på att EN journalist lyckats med vad stora delar av svenska journalistkåren inte åstadkommit på 26 år.

Det var den norsksvenske journalisten Henrik Evertsson som senare fick Stora journalistpriset för sin dokumentärserie *"Estonia - fyndet som ändrar allt"*.

Många gläds åt hans utmärkelse, framförallt vi anhöriga och överlevande. Vi upplever att vi inte har blivit lyssnade på.

I Evertssons dokumentär har överlevande fått yttra sig i offentligheten, direkt in i en kamera, om vad de såg och hörde under olycksnatten den 28 september 1994.

Den kommission "Joint accident Investigation Commission" (JAIC) som utredde Estonias förlisning förhörde aldrig de överlevande.

Dokumentären har fört det goda med sig att för första gången på 26 år tänker inrikesministern Mikael Damberg låta de överlevande få avge sina vittnesmål.

Men Mattias Göransson i produktionsbolaget Magasinet Filter kallar Henrik Evertsson för en bluff och att han marknadsför konspirationsteorier.

Produktionsbolaget Tredje Statsmakten, SVT:s Aktuellt och Studio Ett har följt upp kritiken mot Henrik Evertsson.

Den 16 december skrev tio namnkunniga journalister i DN Debatt med Jan Guillou och Janne Josefsson i spetsen att *"Estoniadokumentären är ett typexempel på en konspirationsteori. Kraven på ärlighet och evidens måste ställas högre."*

Men vad kallar de för konspirationsteorier? Jo, det är de överlevandes egna berättelser.

Tider, ljud och vatten inne i fartyget som de överlevande hade uppmärksammat finns inte med i JAIC:s slutrapport.

För mig är inte hålet det mest uppseendeväckande med Henrik Evertssons dokumentärfilm, det nämndes redan på 90-talet. Inte hellre att bogvisiret "ramlat av" utan att:

- Estonia hade ogiltiga certifikat och hade inte rätt att gå på rutten.
- Estonia var inte sjövärdig vid avgång.
- Estonia hade en militärlast ombord.
- JAIC publicerade ett förfalskat inspektionsprotokoll i rapporten.
- JAIC aldrig har förklarat hur den inre rampen öppnades och sedan stängdes.

Det finns fler uppgifter som inte håller standard, tex hur filmningen av vraket utfördes.

Vad vi medborgare måste kunna kräva av en rättsstat är att en katastrof/olycka utreds korrekt och inte sammanställs utefter ett från början önskat resultat.

Dessutom, att utreda sig själv är inte att föredra för att få fram sanningen eftersom jävsituationen är en stor risk.

Vi måste lyssna på de överlevandes vittnesmål.

Elisabet Nilsson
Estoniaänka